

STAROSTWO POWIATOWE
W PRUDNIKU
POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE PRUDNICKIM
NA LATA 2017 - 2023

PRUDNIK LUTY 2017R.

I. WSTĘP

1. Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Prudnickiego na lata 2017 - 2023, zwanego dalej Programem, jest wykonaniem postanowień art.35a, ust.1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016r., poz. 2046 z późn.zm.) mówiącym, że jednym z zadań powiatu jest " *opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:*

- *rehabilitacji społecznej,*
- *rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,*
- *przestrzegania praw osób niepełnosprawnych".*

2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Prudnickiego na lata 2017-2023 jest zgodny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych, w której Obszar II poświęcony wspieraniu osób niepełnosprawnych wyszczególnia szereg celów strategicznych obejmujących działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

3. Istotą Programu jest określenie zadań Powiatu Prudnickiego w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych zmierzających do pełnego indywidualnego rozwoju i zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, gwarantujących pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym. Założeniem tego dokumentu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych – Mieszkańców Powiatu Prudnickiego w życiu społecznym poprzez:

- a) tworzenie systemu zapewniającego możliwości zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- b) tworzenie systemu pomocy rodzinom osób niepełnosprawnych,
- c) tworzenie równych szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- d) zapewnianie właściwej pomocy medycznej osobom niepełnosprawnym,
- e) tworzenie systemu pomocy w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osób niepełnosprawnych,
- f) zapewnienie kontroli przestrzegania prawa wobec osób niepełnosprawnych,
- g) stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do udziału w różnych formach życia społecznego.

Celem głównym Programu jest **zminimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz umożliwienie zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia.**

4. Ze względu na złożoność działań Powiatu Prudnickiego dotyczących osób niepełnosprawnych przyjęto wieloletni horyzont czasowy przy konstruowaniu programu, żeby móc na bieżąco dokonywać jego aktualizacji. Program ma charakter otwarty, aby umożliwić w przyszłości podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączanie się na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów, realizatorów i uczestników.

Na zasięg przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych, podejmowanych w latach 2017 – 2023, będą miały wpływ przede wszystkim środki PFRON oraz inicjatywy i możliwości finansowe Partnerów, jak również przepisy prawne dotyczące tej sfery działań.

II. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I ORZECZNICTWO

1. W myśl przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz.U. 2016 poz. 2046) :

„Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”;

Wyżej cytowana ustawa wprowadza trzy stopnie niepełnosprawności:

- a) o zakwalifikowaniu przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności do jednego ze stopni niepełnosprawności, dla osób które ukończyły 16 rok życia:
 - do **znacznego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
 - do **umiarkowanego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
 - do **lekkiego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.
- b) osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku. Dzieci do 16 roku życia uznaje się za niepełnosprawne, ale nie zalicza się ich do stopni niepełnosprawności.
- c) niezdolności do pracy orzeczonej przez Lekarza Orzecznika ZUS:
 - **orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,**
 - **orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy,**
 - **orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy;**

2. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Prudniku jest organem właściwym miejscowo w sprawie ustalenia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności na wniosek mieszkańców powiatu prudnickiego.

Przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności rozpatrywane są wnioski o wydanie:

- a) orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia;
- b) orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia;
- c) legitymacji osób niepełnosprawnych;
- d) kart parkingowych osób niepełnosprawnych;

Zespół orzeka wyłącznie na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo, za ich zgodą na wniosek ośrodka pomocy społecznej.

Orzeczenia poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności zawierają wskazania dotyczące w szczególności:

- a) odpowiedniego zatrudnienia;
- b) szkolenia, w tym specjalistycznego;
- c) zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej;
- d) uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej;
- e) konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie tej osoby;
- f) korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- g) konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;
- h) konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- i) spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.);
- j) prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Orzeczenie ustalające stopień niepełnosprawności stanowi także podstawę do przyznania ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

3. Niepełnosprawność w powiecie prudnickim.

Zdiagnozowanie skali występowania zjawiska niepełnosprawności jest niezwykle trudnym procesem, ze względu na brak aktualnych danych, a co za tym idzie wiarygodnych statystyk. Przedstawiony obraz jedynie częściowo oddaje kwestie niepełnosprawności w powiecie. Ostatnie szczegółowe dane dotyczące wskaźników niepełnosprawności, których źródłem był Narodowy Spis Powszechny w 2011 roku wskazują, że liczba osób

niepełnosprawnych w powiecie prudnickim wynosiła: 6 760 w tym kobiet: 3 579, mężczyzn: 3181, z tego 3 622 mieszkańców miasta i 3 138 mieszkańców obszarów wiejskich.

Niepełnosprawność na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Prudniku w latach 2014 – 2016 przedstawia się następująco:

Tabela nr 1 Liczba osób niepełnosprawnych składających wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności wg wieku, liczba wydanych orzeczeń z podziałem na stopnie

Nazwa	2014 rok	2015 rok	2016 rok
Liczba złożonych wniosków ogółem	1091	1101	851
Osoby powyżej 16 r.ż	933	942	680
Osoby do 16 r.ż	158	159	171
Wydane orzeczenia ogółem	1050	1052	815
Osoby powyżej 16 r.ż w tym:	892	897	638
Stopień znaczny	266	258	204
Stopień umiarkowany	488	531	352
Stopień lekki	138	108	82
Osoby do 16 r.ż	158	155	177

Źródło: opracowanie własne

Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności:

1) Osoby po 16 roku życia:

Tabela nr 2 Liczba i cel złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności - osoby po 16 r.ż

Lp.	Cel złożenia wniosku	2014 r.	2015r.	2016r.
1	Odpowiednie zatrudnienie	221	189	155
2	Szkolenie	1	0	1
3	Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	1	5	0
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	68	60	74
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji / korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych/	133	135	101
6	Zasiłek stały	0	0	0
7	Zasiłek pielęgnacyjny	218	209	150
8	Korzystanie z karty parkingowej	233	223	56
9	Inne:	74	67	65
	Razem	949	888	602

Źródło: opracowanie własne

2) Osoby do 16 roku życia:

Tabela nr 3 Liczba i cel złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności - osoby przed 16 r.ż

Lp.	Cel złożenia wniosku	2014r.	2015r.	2016r.
1	Zasiłek pielęgnacyjny	105	79	109
2	Zasiłek stały	48	46	26
3	Inne	15	12	13
	Razem	168	137	148

Źródło: opracowanie własne

Wiek osób, którym wydano orzeczenia o stopniu niepełnosprawności:

Tabela nr 4 Wydane orzeczenia o niepełnosprawności z podziałem na wiek osób

Wiek	2014 rok	2015 rok	2016 rok
16-25	79	83	57
25-40	90	105	97
41-60	134	328	227
60 i więcej	389	381	257

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z danych powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności (tabela powyżej), zdecydowaną większość niepełnosprawnych w powiecie prudnickim stanowią osoby w wieku produkcyjnym.

Wykształcenie osób, którym wydano orzeczenia o stopniu niepełnosprawności:

Tabela nr 5 Wydane orzeczenia o niepełnosprawności z podziałem na wykształcenie osób

Wykształcenie	2014 rok	2015 rok	2016 rok
mniej niż podstawowe	29	38	16
podstawowe	211	225	161
Zasadnicze zawodowe	279	279	197
średnie	289	271	189
wyższe	85	84	75

Źródło: opracowanie własne

Liczba wydanych legitymacji przedstawia się następująco:

Tabela nr 6 Dane liczbowe dotyczące wydanych legitymacji osób niepełnosprawnych

Lp.	Wyszczególnienie	2014r.	2015r.	2016r.
1	Legitymacje wydane osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności	42	44	38
2	Legitymacje wydane osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	210	185	153
3	Legitymacje wydane osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień	0	0	0

Ogółem	252	229	191
--------	-----	-----	-----

Źródło: opracowanie własne

Zespół wydał osobom niepełnosprawnym, które spełniały przesłanki określone w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym następującą liczbę kart parkingowych:

Tabela nr 7 Dane liczbowe dotyczące wydanych kart parkingowych

2014 rok	2015 rok	2016 rok
233	381	88

Źródło: opracowanie własne

Znaczny odsetek osób niepełnosprawnych z terenu powiatu korzysta z pomocy społecznej. Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące w każdej gminie w 2016 roku udzielały osobom niepełnosprawnym pomocy w formie:

- zasiłku stałego,
- zasiłku celowego
- zasiłku celowego specjalnego, zasiłku okresowego,
- usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych,
- dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- zasiłku pielęgnacyjnego,
- składek zdrowotnych,
- posiłków w stołówce środowiskowej,
- świadczenia rodzinnego,
- dodatku mieszkaniowego,
- zapewnienie miejsca w DPS oraz hospicjach

Z informacji przesłanych przez OPS-y z terenu powiatu wynika, iż w 2016 roku z w/w pomocy skorzystało ok. 2 500 osób niepełnosprawnych.

Średniorocznie o dofinansowanie ze środków PFRON ubiega się 530 osób, najwięcej wniosków składanych jest w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przeszło 60%.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna funkcjonująca na terenie powiatu w 2016 roku wydała:

- 1) 25 orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania;
- 2) 169 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.

Na terenie powiatu w szkołach ogólnodostępnych zapewnia się kształcenie uczniom niepełnosprawnym, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, wymagającymi specjalnej organizacji nauki w formie: dodatkowych zajęć wyrównawczych, zajęć rewalidacyjnych, dostosowania warunków, form i metod do możliwości uczniów niepełnosprawnych, pomoc poprzez zatrudnianie asystenta oraz tworzenie klas integracyjnych.

W powiecie funkcjonują dwie szkoły publiczne - Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze w Prudniku i Głogówku, których głównym celem jest kształcenie specjalne poprzez

przygotowanie wychowanków w miarę ich możliwości do samodzielnego udziału w życiu społecznym w integracji ze środowiskiem. W obrębie Ośrodków działają: szkoły podstawowe specjalne, gimnazja specjalne, zasadnicze szkoły zawodowe specjalne, szkoły specjalne przysposabiająca do pracy. Łącznie do szkoły uczęszcza 167 osób (116 w Prudniku i 51 w Głogówku). Przy SOSW działa również przedszkole specjalne.

Analiza rynku pracy w Powiecie Prudnickim w zakresie osób niepełnosprawnych

Na dzień 30 czerwca 2016r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku zarejestrowanych było 181 osób bezrobotnych z aktualnymi orzeczeniami o niepełnosprawności, w tym 79 kobiet oraz 15 osób poszukujących pracy, w tym 8 kobiet posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wśród osób bezrobotnych jest 50 osób długotrwale bezrobotnych posiadających orzeczenie.

W ewidencji osób bezrobotnych było 83 osób o stopniu lekkim, 94 osób o stopniu umiarkowanym i 4 osoby o stopniu znacznym. W ewidencji osób poszukujących pracy były 2 osoby ze stopniem lekkim, 7 ze stopniem umiarkowanym i 6 ze znacznym.

Wśród przyczyn niepełnosprawności u osób bezrobotnych najczęściej pojawiają się: upośledzenie narządu ruchu – 68 osób, choroby układu oddechowego i krążenia – 32 osoby i inne – 18 osób. Ze względu na choroby psychiczne orzeczenie posiada 12 osób, zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu – 15, epilepsja – 6, choroby neurologiczne – 9, choroby układu pokarmowego – 5 i choroby układu moczowo-płciowego – 5 osób.

Koncentrując uwagę na wykształceniu, można stwierdzić, że największa grupa osób niepełnosprawnych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe – 63 osoby, następnie policealne, podstawowe – 55 i policealne ze średnim zawodowym – 42 osoby. Wyższe wykształcenie posiada 10 osób niepełnosprawnych. Tylko 1 osoba niepełnosprawna ukończyła szkołę specjalną.

W okresie od 01 stycznia 2016 r. zostało zgłoszonych 7 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.

Formy aktywizacji dostępne w PUP w Prudniku w w/w okresie zostały skierowane do 28 osób niepełnosprawnych, w tym:

- staże – 17 osób;
- prace społecznie użyteczne – 4 osób;
- prace interwencyjne – 2 osób;
- roboty publiczne – 2 osób;
- dofinansowanie do wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r. ż. – 3 osób.

III. PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

1. Niepełnosprawność jest uznawana za jeden z głównych problemów społecznych, ze względu na jego rozmiary, powszechność występowania oraz konsekwencje indywidualne i społeczne, jakie za sobą niesie. Dotyczy ludzi w różnym wieku, ograniczając lub uniemożliwiając im korzystanie w pełni z dobrodziejstw życia społecznego oraz przysługujących każdemu obywatelowi praw. Pozostawienie osób dotkniętych tym problemem oraz ich rodzin samym sobie prowadzi do ich społecznego wykluczenia. Oznacza to sytuację, która uniemożliwia lub w sposób znaczący utrudnia jednostkom lub grupom pełnienie społecznie akceptowanych ról, korzystanie z istniejącej infrastruktury i dóbr publicznych oraz zdobywanie dochodów w sposób godny.

Na trudną sytuację życiową osób niepełnosprawnych składa się wiele czynników, w tym między innymi:

- a) trudna sytuacja ekonomiczna większości gospodarstw domowych osób niepełnosprawnych. Problem ten uwidacznia się zwłaszcza w przypadku osób starszych,
- b) znaczna bierność na rynku pracy wśród osób niepełnosprawnych, których stopień niepełnosprawności ani wiek nie wykluczają podjęcia pracy; bierność ta najczęściej tłumaczona jest brakiem pracy dla osób niepełnosprawnych, co może wskazywać na małą otwartość pracodawców na zatrudnienie pracowników w tej grupie poszukujących pracy,
- c) ograniczona wiedza wśród osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na temat instytucji, których celem jest niesienie pomocy tej grupie, przysługujących im form wsparcia (w tym finansowego), a także praw osób niepełnosprawnych,
- d) niski stopień zorganizowania i zintegrowania środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

2. Uznając wagę problemu i zagrożenia, jakie on za sobą niesie, na całym świecie podejmowane są różnego rodzaju działania, których celem jest minimalizowanie skutków tego zjawiska oraz zapobieganie jego powstawaniu. Tworzone są także różnego rodzaju akty prawne chroniące interesy tej grupy ludzi oraz określające ich prawa i uprawnienia. W Polsce jednym z podstawowych dokumentów z tego zakresu jest uchwała Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997 roku, czyli Karta Praw Osób Niepełnosprawnych, przygotowana w oparciu o Konstytucję RP, Powszechną Deklarację Praw Człowieka, Konwencję Praw Dziecka, Standardowe Zasady Wyrównania Szans Osób Niepełnosprawnych oraz inne akty prawa międzynarodowego i wewnętrznego. W dokumencie tym określone zostały prawa osób niepełnosprawnych do:

- a) dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- b) dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- c) dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,
- d) nauki w szkołach wspólnie ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,
- e) pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- f) zatrudniania na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga – prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,
- g) zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
- h) życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- i) posiadania samorządowej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania

z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
j) pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do zainteresowań i potrzeb.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Program ujmuje problem niepełnosprawności w powiecie prudnickim, jako problem społeczny wymagający działań ze strony administracji powiatowej, gminnej, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych mogących wspierać realizację programu merytorycznie i finansowo, z uwzględnieniem problemów, zasobów i specyfiki poszczególnych jednostek. Program przedstawia kierunki możliwych działań, w celu zapewnienia pełnej integracji i możliwości wszechstronnego rozwoju osób niepełnosprawnych w powiecie, przy udziale w/w instytucji, poprzez realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

W celu wykonania poszczególnych celów Programu przewiduje się opracowanie i wdrażanie szczegółowych programów, modeli i procedur stanowiących rozwinięcie zagadnień wynikających z Programu.

Główne podmioty realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych

Główni realizatorzy działań na rzecz osób niepełnosprawnych:

- Starostwo Powiatowe,
- Jednostki Organizacyjne Powiatu Prudnickiego:
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Dom Pomocy Społecznej w Prudniku,
- Ośrodek Rehabilitacji i Opieki Psychiatrycznej w Raławicach Śląskich,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Prudniku,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Prudniku i Głogówku,
- Jednostki Gminne:
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Prudniku,
- Organizacje Pozarządowe, między innymi:
- Polski Związek Niewidomych koło w Prudniku,
- Stowarzyszenie Aktywnej Pomocy Rodzinie S.A.P.R.A
- Stowarzyszenie Przyjaciół i Osób Niepełnosprawnych „Za głosem serca”,
- Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Społeczeństwa „Ja i Ty”.

Realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych nie byłaby możliwa bez współpracy wymienionych wyżej instytucji i organizacji ze szczególną rolą organizacji pozarządowych. Ciałem opiniującym – doradczym jest Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Poza tym sprawami osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Prudnickiego zajmuje się

wiele innych instytucji i organizacji. Część z nich to instytucje publiczne, które działania kierują do wszystkich mieszkańców miasta, a więc także do osób niepełnosprawnych. Są to między innymi placówki:

- służby zdrowia – szpitale, poradnie specjalistyczne, przychodnie rejonowe, itp.,
- edukacyjne, w tym: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazjalne i średnie, szkoły specjalne, poradnia psychologiczno – pedagogiczna,
- kulturalne – domy kultury, świetlice środowiskowe itp.,
- sportowe.

2. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

1) Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych jest jednym z elementów złożonego procesu rehabilitacji. Ma ona ogromne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, daje możliwość integracji ze środowiskiem lokalnym. Jest również gwarantem poczucia własnej wartości, samorealizacji i samodzielności materialnej. Bezrobocie dotyka szczególnie osoby niepełnosprawne, które z racji swej niepełnosprawności, często niskich kwalifikacji i braku ofert pracy dostosowanych do rodzaju ograniczeń zdrowotnych, mają nikłe szanse na uzyskanie zatrudnienia. Odrębnym problemem jest pokutujące przekonanie pracodawców, że osoba niepełnosprawna powinna szukać zatrudnienia wyłącznie w zakładach pracy chronionej, niezależnie od rodzaju potencjału osobowościowego, wykształcenia i kwalifikacji. Często podczas rekrutacji pracowników do instytucji otwartych, o odrzuceniu kandydatury osoby niepełnosprawnej decyduje sam fakt posiadania przez nią niesprawności, a nie brak odpowiednich kwalifikacji. Efektem tego stereotypowego myślenia są niskie szanse osób niepełnosprawnych na zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Należy więc podejmować działania zmierzające do wyrównywania szans tych osób poprzez aktywizację zawodową oraz zastosowanie działań prowadzących do zmiany postaw i przełamania stereotypów wobec zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych w powiecie prudnickim wymaga utrzymania sprawdzonych i istniejących już rozwiązań w tym zakresie, oraz rozwoju nowych form podnoszenia kwalifikacji i zatrudnienia dostosowanych do ciągle zmieniającego się rynku pracy. Celem rehabilitacji zawodowej jest ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, poprzez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

2) Zadania powiatu dotyczące pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy, który kieruje formy wsparcia dla wszystkich zainteresowanych i zarejestrowanych. PUP kieruje się przede wszystkim zasadą dostępności i równości usług, co oznacza obowiązek udzielenia wszystkim bezrobotnym pomocy w znalezieniu zatrudnienia bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność (...) w myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2015 poz. 149).

Ważną rolę w rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych odgrywają zakłady pracy chronionej. Zakład pracy chronionej jest przedsiębiorstwem przystosowanym do zatrudniania osób z wyższymi stopniami niepełnosprawności. Do głównych celów jego funkcjonowania należy aktywizacja zawodowa osób, które nie poradziłyby sobie na otwartym rynku pracy.

3. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Ustawowe zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w ramach zadań własnych powiatu są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Działalność ta polega na realizowaniu zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, które są dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Oprócz tego liczne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych wykraczającej poza zadania własne powiatu są realizowane przez organizacje pozarządowe z ich własnej inicjatywy, często przy wykorzystaniu pozyskanych przez nie środków zewnętrznych. Rehabilitacja społeczna, której celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, poprzez prowadzenie działań, w szczególności o charakterze organizacyjnym, technicznym, leczniczym, psychologicznym, edukacyjnym, integracyjnym jest realizowana między innymi poprzez:

- a) kształtowanie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- b) kształtowanie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- c) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- d) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Zadania te są realizowane między innymi poprzez dofinansowanie:

- a) działalności warsztatów terapii zajęciowej,
- b) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- c) likwidacji barier w komunikowaniu się, architektonicznych i technicznych,
- d) likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się/przemieszczaniu się, barier transportowych
- e) sportu, kultury, rekreacji i turystyki,
- f) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Działania te zmierzają w szczególności do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych, wspomagania ich w procesie rehabilitacji i włączania w życie społeczne. Część z nich ma wyłącznie charakter ratunkowy, inne przynoszą efekty długofalowe i w sposób znaczący wpływają na minimalizację skutków niepełnosprawności, zapobiegając tym samym społecznemu wykluczeniu tej grupy osób. Do tej drugiej kategorii należy zaliczyć wszelkie przedsięwzięcia mające na celu likwidację barier architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych. Nadal zbyt mała jest liczba placówek i miejsc umożliwiających osobom niepełnosprawnym wyjście z domu oraz nabycie lub rozwinięcie różnych umiejętności. Na terenie Powiatu brak jest także instytucji świadczącej kompleksową pomoc w zakresie rehabilitacji oraz aktywizacji społeczno – zawodowej. Zbyt mało jest przedsięwzięć, które miałyby na celu integrację osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami między sobą oraz z pozostałymi mieszkańcami miasta.

4. Cele programu

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Prudnickiego na lata 2017-2023 stanowi kontynuację kierunków jakie zostały wytyczone w Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Prudnickiego na lata 2006-2016, zakłada poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Prudnickiego, w szczególności poprzez:

- a) sukcesywną likwidację barier architektonicznych i technicznych, barier w komunikowaniu oraz barier społecznych,
- b) zmniejszenie barier transportowych na które napotykają osoby niepełnosprawne,
- c) likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową,
- d) poprawę ich sytuacji w zakresie zaspokajania potrzeb i rozwiązywania codziennych problemów,
- e) umożliwienie korzystania z wszelkich dóbr publicznych oraz przysługujących praw i uprawnień,
- f) wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji,
- g) wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz zapewnienie dostępu do podstawowych usług publicznych,
- h) likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się/przemieszczaniu się, barier transportowych i w komunikowaniu się przygotowanie osób do aktywnego życia w społeczeństwie.
- i) dostęp do szerokiego zakresu usług wsparcia świadczonych w ramach społeczności lokalnej,
- j) zintegrowanie wszystkich podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- k) koordynowanie tych działań z działaniami podmiotów zewnętrznych: NFZ, Urzędu Marszałkowskiego, organizacji pracodawców, organizacji pozarządowych, PFRON i innych.

Szczegółowy zakres działań obejmują tabele na str. 13-22.

V. EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Wdrożenie w życie zadań wyznaczonych niniejszym programem uzależnione będzie od wielu czynników, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Niewątpliwie duże znaczenie będzie tu miała aktywność i zaangażowanie podmiotów realizujących oraz umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału. W całym okresie funkcjonowania programu wszystkie wynikające z niego działania poddawane będą nadzorowi i ocenie. Prowadzenie ewaluacji jest konieczne ze względu na możliwość pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć i zaplanować podczas opracowywania programu i które należy wziąć pod uwagę w trakcie jego trwania. Chodzi o to, aby zrealizować planowane przedsięwzięcia i na bieżąco weryfikować założenia, cele i sposoby ich osiągnięcia. Program ma charakter otwarty zarówno w zakresie merytorycznym, jak i czasowym, i w każdym czasie – jeśli zajdzie taka potrzeba - może być uzupełniany i zmieniany. Monitoring powinien umożliwić odpowiedzi na pytania o skuteczność, efektywność i poziom realizacji programu. Dane do monitoringu pozyskiwane będą od podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych zadań i w formie

zbiorczego, corocznego sprawozdania, które przedkładane będą Radzie Powiatu w Prudniku w terminie do lutego roku następnego. Nadzór nad całością działań prowadzony będzie przez Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku.

Działania w zakresie rehabilitacji społecznej		
Cel	Działanie	Realizatorzy
1 Likwidacja barier	<p>1.1 Likwidacja barier architektonicznych – dostosowanie obiektów budowlanych do potrzeb osób niepełnosprawnych zarówno w środowisku zamieszkania jak również instytucji publicznych – urzędów, placówek oświatowych i zdrowotnych (szpitale i poradnie, innych jednostek publicznych).</p> <p>1.2 Budowa podjazdów, wind, przystosowanie pomieszczeń higieniczno – sanitarnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, wykładzin, montaż poręczy.</p> <p>1.3 Obniżenie krawężników, budowa i przebudowa przejść dla pieszych i przystanków autobusowych dostosowanych do potrzeb niepełnosprawności(oświetlenie/oznaczenie) ,</p> <p>1.4 Likwidacja barier transportowych, zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.</p> <p>1.5 Likwidacja barier technicznych i w komunikowaniu się.</p> <p>1.6 Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową oraz pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.</p> <p>1.7 Likwidacja barier urbanistycznych.</p> <p>1.8 Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.</p> <p>1.9 Zapewnienia dostępności świadczonych dla ogółu ludności w społeczności lokalnej usług i urzędzeń, tak by były dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, na zasadzie równości z innymi osobami oraz odpowiadały ich potrzebom.</p> <p>1.10 Dostosowanie środków transportu do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Powiat, Gminy, PCPR, Placówki opieki zdrowotnej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe, OPS, DPS, NFZ, ORIOP Racławice Śląskie, Placówki opieki zdrowotnej</p>

2	Aktywność osób niepełnosprawnych poprzez sport, kulturę, turystykę i rehabilitację	<p>2.1 Sport, kultura, turystyka i rekreacja.</p> <p>2.2 Organizowanie imprez sportowo – rekreacyjnych o charakterze integracyjnym.</p> <p>2.3 Turnusy rehabilitacyjne.</p> <p>2.4 Organizacja czasu wolnego.</p>	PCPR, OSIR, Ośrodki Kultury, Powiat, Gminy, Organizacje Pozarządowe, Placówki Oświatowe, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, inne w miarę potrzeb
3	Kształtowanie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej.	<p>3.1 Prowadzenie terapii zajęciowej.</p> <p>3.2 Promowanie twórczości osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie imprez kulturalno – oświatowych między innymi: wystaw, konkursów, pokazów prac.</p> <p>3.3 Udział w konkursach, zawodach i olimpiadach na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.</p> <p>3.4 Realizacja zajęć dogoterapii, hipoterapii i innych zajęć terapeutycznych.</p> <p>3.5 Usługi transportowe dla podopiecznych.</p> <p>3.6 Zajęcia usprawniające.</p> <p>3.7 Wyrównywanie szans podopiecznych poprzez rehabilitację, zapewnienie dostępu do obiektów usług publicznych.</p> <p>3.8 Podnoszenie standardów pomocy osobom chorym poprzez udział kadry w seminariach, szkoleniach, kursach.</p> <p>3.9 Przeprowadzanie treningów umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej w urzędach, w instytucjach kultury.</p> <p>3.10 Przeprowadzanie treningów umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych.</p> <p>3.11 Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym</p>	DPS, ŚDS, SOSW, Ośrodki Kultury, POIK, ORIOP Raławice Śląskie, OPS, Placówki Oświatowe, Organizacje pozarządowe

		<p>w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.</p> <p>3.12 Utworzenie warsztatu terapii zajęciowej.</p> <p>3.13 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne.</p>	
4	Opieka Medyczna	<p>4.1 Usługi medyczne.</p> <p>4.2 Usługi rehabilitacyjne.</p> <p>4.3 Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.</p> <p>4.4 Wczesna interwencja i leczenie.</p> <p>4.5 Wyposażenie obiektów leczniczych i opieki społecznej w sprzęt i wyposażenie dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p>	PCM, Placówki opieki zdrowotnej, PCM, ORIOP Raławice Śląskie, Placówki opieki zdrowotnej , inne w miarę potrzeb
5	Opieka Psychologiczno - Pedagogiczna	<p>5.1 Diagnozowanie oraz wydawanie orzeczeń o kształceniu specjalnym z uwagi na różne rodzaje niepełnosprawności.</p> <p>5.2 Sporządzanie szczegółowych wskazówek i zaleceń do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi adekwatnie do rodzaju zdiagnozowanej niepełnosprawności.</p> <p>5.4 Udział w zespołach wychowawczych oraz w zespołach ds. pomocy psychologiczno -pedagogicznej w sprawie sposobów organizowania pomocy uczniom niepełnosprawnym na terenie szkół i placówek.</p> <p>5.5 Przeprowadzanie szkoleń rad pedagogicznych nt. między innymi form i metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi oraz o charakterze psychoedukacyjnym, dotyczących różnych rodzajów niepełnosprawności.</p> <p>5.6 Sporządzanie informacji po diagnozach psychologicznych i pedagogicznych.</p> <p>5.7 Organizowanie szkoleń i prelekcji dla rodziców dotyczących funkcjonowania dzieci niepełnosprawnych oraz możliwości wspierania ich rozwoju.</p>	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

		<p>5.8 Prowadzenie terapii: psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej.</p> <p>5.9 Dostosowywanie warunków badań – m.in. dojazd do domu.</p> <p>5.10 Organizowanie zajęć integracyjnych dla uczniów, mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji.</p>	
6	Kształcenie integracyjne, nauczanie indywidualne	<p>6.1 Dążenie do coraz wyższej jakości i powszechności kształcenia integracyjnego.</p> <p>6.2 Stworzenie równych szans edukacyjnych umożliwiających niepełnosprawnym dzieciom i młodzieży rozwój fizyczny i umysłowy oraz udział w życiu kulturalnym i sportowym.</p> <p>6.3 Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu oraz zapewnienie dostępu do podstawowych usług.</p> <p>6.4 Wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz dostępie do edukacji.</p> <p>6.5 Udzielanie pomocy w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.</p> <p>6.6 Współpraca z instytucjami zewnętrznymi mającymi na celu dobro dziecka.</p> <p>6.7 Dostosowywanie warunków do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>6.8 Dostosowywanie zajęć do potrzeb i możliwości dzieci niepełnosprawnych.</p> <p>6.9 Organizowanie zajęć ze specjalistami.</p> <p>6.10 Zapewnienie kadry nauczycielskiej wspomagającej w klasach z oddziałami integracyjnymi.</p> <p>6.11 Uwrażliwienie uczniów na obecność i pomoc osobom niepełnosprawnym.</p> <p>6.12 Organizacja dodatkowych zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów.</p>	Placówki Oświatowe Gmin i Powiatu, Powiat, Gmina

		<p>6.13 Uczestnictwo nauczycieli w zespołach ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz Zespołach Wspierających, które opracowują Kartę Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej oraz IPET.</p> <p>6.14 Doradztwo zawodowe prowadzone przez pedagoga szkolnego.</p>	
7	Działalność Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	<p>7.1 Orzekanie o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności</p> <p>7.2 Wydawanie kart parkingowych</p> <p>7.3 Wydawanie legitymacji osób niepełnosprawnych.</p>	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
8	Interwencja Kryzysowa	<p>8.1 Prowadzenie interwencji kryzysowej i wsparcia w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej.</p> <p>8.2 Przeciwdziałanie przemocy poprzez zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową poradnictwa specjalistycznego, miejsc w ośrodkach wsparcia.</p> <p>8.3 Pomoc ludziom znajdującym się okresowo w trudnych sytuacjach życiowych, zagrażających ich codziennej egzystencji.</p> <p>8.4 Zmniejszanie następstw urazowych zdarzeń poprzez interwencję, właściwą diagnozę wstępną, a później konsekwentnie ustalone wspólnie z klientem środki zaradcze.</p> <p>8.5 Prowadzenie poradnictwa rodzinnego, konsultacje prawne, terapię indywidualną i grupową dla osób w kryzysie i niepełnosprawnych.</p> <p>8.6 Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób uzależnionych od narkotyków i członków ich rodzin.</p> <p>8.7 Poradnictwo i doradztwo indywidualne w formie wywiadów, rozmów oraz prowadzenie terapii indywidualnej - skierowanej na rozwiązywanie konkretnego problemu z zastosowaniem terapii krótkoterminowej.</p> <p>8.8 Prowadzenie grup samopomocowych.</p> <p>8.9 Prowadzenie działań profilaktycznych poprzez rozwijanie w społeczeństwie wiedzy i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi oraz w zakresie</p>	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

		<p>rozwijania umiejętności potrzebnych do kształtowania prawidłowych stosunków interpersonalnych.</p> <p>8.10 Organizowanie systemu wsparcia dla osób z rodzin, które znalazły się w sytuacji kryzysowej.</p> <p>8.11 Opracowywanie i realizacji programów pomocowych dla osób będących w stanie kryzysu.</p>	
9	Pomoc osobom niepełnosprawnym	<p>9.1 Przyznawanie pomocy finansowej w postaci zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego, zasiłku celowego specjalnego, specjalnego zasiłku dla opiekuna, dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.</p> <p>9.2 Praca socjalna mająca na celu przede wszystkim, doprowadzenie do stanu, w którym osoba jest zdolna do samodzielnej egzystencji. Dotyczy to funkcjonowania w warunkach domowych, społecznych i w dziedzinach składających się na całość ludzkiego funkcjonowania,</p> <p>9.3 Pomoc psychologiczna, pomoc terapeuty uzależnień.</p> <p>9.4 Promowanie kompetencji kadry współpracującej z osobami niepełnosprawnymi.</p> <p>9.5 Kreowanie wspólnej, europejskiej polityki promującej inkluzję społeczną osób niepełnosprawnych.</p> <p>9.6 Upowszechnianie i rozwijanie dobrych praktyk w zakresie problematyki niepełnosprawności.</p> <p>9.7 Tworzenia dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami z indywidualnych i efektywnych form wsparcia, w tym pomocy osobistej (usługi asystenckie), wszechstronnej rehabilitacji, zatrudnienia wspomaganego, edukacji i usług społecznych(w tym tymczasową opiekę dającą wytchnienie stałym opiekunom).</p> <p>9.8 Podejmowanie inicjatyw tworzenia instytucji i organizacji wspierających osoby niepełnosprawne.</p>	OPS, Organizacje pozarządowe, Gminy, Powiat, Jednostki oświatowe, PCPR, OIK

10	Integracja społeczna osób niepełnosprawnych	<p>10.1 Objęcie opieką i wsparciem osoby niepełnosprawne.</p> <p>10.2 Przeciwdziałanie izolacji i poczuciu osamotnienia wspomnianych osób przez włączenie ich w aktywny nurt życia społeczno-zawodowego.</p> <p>10.3 Rozwijanie działalności kulturalnej, turystycznej i sportowej.</p> <p>10.4 Zaopatrzenie w sprzęt ułatwiający funkcjonowanie.</p> <p>10.5 Likwidację lub ograniczenie barier.</p> <p>10.6 Umożliwienie korzystania z wszelkich dóbr publicznych oraz przysługujących praw i uprawnień.</p>	Organizacje pożytku publicznego
11	Działania służb i inspekcji	<p>11.1 Respektowanie wydzielonych miejsc postojowych dla kierowców posiadających karty parkingowe, w zależności od potrzeb kierowanie wniosków o wyznaczenie dodatkowych miejsc postoju dla posiadaczy kar parkingowych.</p> <p>11.2 Działalność profilaktyczno - edukacyjna dla uczestników wszelkiego rodzaju imprez, spotkań, pikników, gdzie w dużej mierze uczestnikami są osoby niepełnosprawne.</p> <p>11.3 Propagowanie szeroko rozumianego bezpieczeństwa, w tym w ruchu drogowym, obowiązkach i przepisach, z których osoby niepełnosprawne są zwolnione.</p> <p>11.4 Propagowanie internetowej aplikacji „Moja Komenda” zawierającej dane teleadresowe wszystkich jednostek policji oraz dane dotyczące dzielnicowych poszczególnych rejonów i sposobów kontaktu „Dzielnicowy bliżej nas”.</p> <p>11.5 Poruszanie kwestii poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych w trakcie spotkań przeprowadzanych przez funkcjonariuszy w placówkach publicznych.</p> <p>11.6 Opiniowanie wystąpień dotyczących zmian w infrastrukturze drogowej pod kątem ograniczenia barier dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>11.7 Przystosowanie procedur dotyczących obsługi osób niepełnosprawnych w komisariatach.</p>	Komenda Powiatowa Policji w Prudniku, Komisariat Policji w Głogówku, Straż Miejska, Straż Pożarna

12	Współpraca transgraniczna	<p>12.1 Współpraca jednostek oświatowych w zakresie wymiany doświadczeń, nawiązanie współpracy instytucjonalnej, wymiana młodzieży, realizacja wspólnych projektów m.in.: edukacyjnych, kulturowych, turystycznych i sportowych.</p> <p>12.2 Stworzenie warunków do nauki i zabawy dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez dostosowanie obiektów, bazy sportowej i otoczenia.</p> <p>12.3 Współpraca jednostek opieki społecznej w zakresie wymiany doświadczeń, nawiązywaniu i pogłębianiu współpracy, nowatorskich form opieki, integracji kulturalno – społeczno – turystycznej.</p>	Powiat, Gminy, Jednostki oświatowe, Jednostki opieki społecznej, Organizacje pozarządowe
----	----------------------------------	---	--

L.p.	Działania w zakresie rehabilitacji zawodowej	Realizatorzy
<p>1. Wykonywanie zadań w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych</p>	<p>1.1. Pomoc w zdobywaniu nowych kwalifikacji zawodowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach indywidualnych i grupowych, udzielanie bonów szkoleniowych.</p> <p>1.2. Pomoc w zdobywaniu nowych doświadczeń zawodowych poprzez uczestnictwo w stażach, udzielanie bonów stażowych.</p> <p>1.3. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej poprzez udzielanie dotacji na ten cel.</p> <p>1.4. Pomoc w nauce efektywnego poszukiwania pracy poprzez poradnictwo zawodowe i szkolenia.</p> <p>1.5. Udzielanie wsparcia w podejmowaniu edukacji na wyższych poziomach – udzielanie stypendiów na kontynuowanie nauki oraz dofinansowania do różnych form nauki lub uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym.</p> <p>1.6. Nawiązywanie współpracy z innymi podmiotami działającymi na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.</p> <p>1.7. Wspieranie mobilności zawodowej poprzez udzielanie bonów na zasiedlenie.</p> <p>1.8. Zaplanowanie i wdrożenie indywidualnej ścieżki kariery zawodowej.</p> <p>1.9. Wzrost kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych.</p> <p>1.10. Wsparcie zatrudnionych osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie do żłobka/przedszkola.</p> <p>1.11. Wsparcie osób niepełnosprawnych aktywnych zawodowo poprzez dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu komputerowego oraz nowoczesnych protez, a także ich naprawy.</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy, Powiat, PCPR, Organizacje pozarządowe</p>

<p>2. Wspieranie pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne:</p>	<p>2.1 Organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych. 2.2 Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej. 2.3 Udzielanie wsparcia w postaci refundacji składek ZUS i wynagrodzenia osoby zatrudnionej do 30 roku życia. 2.4 Pomoc w przeszkalaniu na stanowisku w tworzonym zakładzie pracy. 2.5 Udzielanie świadczeń aktywizacyjnych pracodawcom zatrudniającym w pełnym wymiarze godzin osoby bezrobotne powracające na rynek pracy. 2.6 Udzielanie grantów na telepracę dla pracodawcy. 2.7 Udzielanie pożyczek na utworzenie nowego stanowiska pracy. 2.8 Finansowanie działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. 2.9 Dofinansowanie zatrudnienia.</p>	<p>PUP, Powiat,</p>
--	---	---------------------

Spis tabel

Tabela nr 1 Liczba osób niepełnosprawnych składających wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności wg wieku, liczba wydanych orzeczeń z podziałem na stopnie	4
Tabela nr 2 Liczba i cel złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności - osoby po 16 r.ż.....	4
Tabela nr 3 Liczba i cel złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności - osoby przed 16 r.ż.....	5
Tabela nr 4 Wydane orzeczenia o niepełnosprawności z podziałem na wiek osób.....	5
Tabela nr 5 Wydane orzeczenia o niepełnosprawności z podziałem na wykształcenie osób.....	5
Tabela nr 6 Dane liczbowe dotyczące wydanych legitymacji osób niepełnosprawnych.....	5,6
Tabela nr 7 Dane liczbowe dotyczące wydanych kart parkingowych.....	6